

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

«___» _____ О.Б. Жильцов
2020 року

ПРОГРАМА
ВОКАЛЬНО-АНСАМБЛЕВА ПРАКТИКА
(БЕЗВІДРИВНА)

для студентів

спеціальності 0.25 Музичне мистецтво
освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 025.00.02 Сольний спів
спеціалізації Сольний спів

Київ – 2020

Розробник: Кириленко Яна Олексіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради інституту
Протокол від _____ 2020 року № ____
Секретар _____ (ініціали, прізвище)
(підпис)

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
Протокол від _____ 2020 року № ____
Завідувач кафедри _____ (ініціали, прізвище)
(підпис)

Програму практики погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (О.П. Петрикова)
(підпис)

_____.____.2020 р.

Програму практики перевірено
_____.____.2020 р.
Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)
_____.____.2020 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис практики

<i>Найменування показників</i>	<i>Характеристика практики за формами навчання</i>	
	<i>денна</i>	<i>заочна</i>
<i>Вокально-ансамблева практика (безвідривна)</i>		
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	4	-
Семестр	7	-
Кількість змістових компонентів за розподілом:	1	
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин:	90	-
Тривалість (у тижнях)	2	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики

Для реалізації успішного практичного навчання студентів необхідним є обґрунтований підбір бази практики. База практики повинна мати відповідні професійні характеристики, кваліфікованих фахівців та підбиратися з урахуванням кваліфікації, яку отримають студенти після завершення навчання.

Інформація про базу практики

№ з/п	Вид практики	Семестр/ тривалість (у тижнях)	Бази практик (перелік)
1	Вокально-ансамблева (безвідривна)	7 сем./2	1. Навчальна лабораторія виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка 2. Вокальні колективи за пропозиціями студентів (за наявності клопотання).

3. Мета та завдання практики

Мета практики – навчити студентів самостійно здійснювати постановку ансамблевого вокального концертного номеру (з супроводом або *a cappella*), формувати модель роботи над твором, розширити їх практичні ансамблеві вокально-виконавські навички на основі застосування знань, набутих під час вивчення фахових дисциплін (сольний спів, вокальний ансамбль, диригування, читання хорових партитур, методика роботи з вокальним ансамблем тощо) та підкріплених теоретико-методичною базою суміжних дисциплін; набуття необхідних знань і практичних умінь у вокально-ансамблевій творчості, які можливо було б використати у подальшій професійній діяльності на посаді артиста вокального ансамблю.

Завдання практики:

- навчити студентів самостійно здійснювати постановку ансамблевого вокального концертного номеру;
- навчити студентів співпраці з учасниками вокального колективу;
- сприяти вихованню у студентів сценічної витримки, волі, прагнення до самовдосконалення;
- розширити їх практичні ансамблеві вокально-виконавські навички;
- ознайомити з ефективними методами театральної та концертно-організаційної роботи;
- надати можливість студентам продемонструвати свої вокальні дані та артистичні вміння (за рішенням керівника практики від бази);
- розвинути ансамблеву компоненту індивідуального виконавського стилю студента;
- надати практичного втілення теоретичним та практичним знанням, набутих під час вивчення фахових та теоретико-методичних дисциплін;
- сприяти засвоєнню студентами необхідних знань з вокально-ансамблевої практики.

В результаті проходження практики студент повинен:

Знати:

- основний ансамблевий репертуар, який включає композиції різних форм, жанрів, епох і стилів;
- особливості виконання, характерні для різних вокальних стилів;
- основні принципи вокальної педагогіки;
- особливості будови та роботи голосового апарату співака, акустику й психофізіологію співу;
- основи постановки та гігієни голосу;
- естрадну вокальну техніку;
- методичну літературу з вокального мистецтва.

Вміти:

- вивчати та готувати до концертного виконання твори різних стилів і жанрів;
- використовувати різні прийоми вокальної техніки, користуватися правильним вокальним слухом, основами сценічного поведінки та руху;
- розвивати відчуття тембрового ладу й зберігати стійкість інтонації;
- самостійно аналізувати технічні та художні особливості вокальних творів, усвідомлювати та розкривати їх образний зміст, читати нотний текст у всіх деталях і на цій основі створювати власну виконавську інтерпретацію;
- використовувати фортепіано в роботі над вокальним репертуаром;
- аналізувати та піддавати критичному розбору процес виконання музичного твору, проводити порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій;
- концентрувати увагу слухацької аудиторії на процесі музичного виконання.

Володіти:

- диригентською технікою та методикою освоєння інтонаційно-ритмічних і художньо-виконавських труднощів, закладених в ансамблевому репертуарі;
- основним вокально-педагогічним репертуаром;
- навичками читання з листа ансамблевих партитур;
- досвідом публічного виконання;
- професійною термінологією;
- інноваційними технологіями, інтернет ресурсами.

Методи роботи «Вокально-ансамблевої практики (безвідривної)» обираються відповідно до навчальної теми, залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Форми роботи – практична робота, самостійна індивідуальна та групова робота студентів, мультимедійна, консультації керівників від бази практики та від ВЗО, дистанційний формат спілкування, он-лайн поради.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, нотні збірки, партитури творів для вокальних ансамблів або їх скан-копії, підручники та навчальні посібники, методичні рекомендації й вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Вокально-ансамблева практика (безвідривна)» є сценічний показ підготовленого ансамблевого номеру або записані відео-звіти чи надіслані відео-репрезентації, розташовані на власному каналі YouTube / Google Диск, звітна документація (щоденник практики), звітні конференції та проведення семестрового контролю – залік (7 семестр).

4. Результати проходження практики

В результаті проходження практики у студентів мають бути сформовані наступні програмні компетентності: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

- здатність визначати перспективний репертуар у професійній галузі, який є актуальним для розвитку вокального сценічного мистецтва;

- розуміти методологію вокального ансамблевого мистецтва.

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

- Фахові (спеціальні)

- самостійно працювати з творами різних жанрів;

- читати з аркуша партитури для вокального ансамблю;

- виконувати партії з вокальної партитури;

- реалізовувати виконавську ансамблеву діяльність на сценічному майданчику;

- здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань,

- моделювати на практичних заняттях основні види діяльності артиста-вокаліста.

- Програмні результати навчання

- цілісно і грамотно інтерпретувати музичні твори, самостійно розучувати ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог);

- працювати в колективі, ефективно спілкуватися з керівником (диригентом) та учасниками вокального ансамблю, концертмейстерами, керівниками практики;

- володіти культурою усного та писемного мовлення, професійною термінологією;

- реалізувати особистісний творчий потенціал, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

- виявити організаторські здібності щодо створення вокального ансамблю;

- здійснити постановку ансамблевого вокального концертного номеру (з супроводом або *a cappella*)

- виконувати вокальні твори у складі музичного колективу під керівництвом одного з практикантів;
- розкрити природні акторські здібності та темброві властивості свого голосу під час роботи з вокальним студентським колективом;
- добирати вокальний репертуар відповідно до можливостей звучання вокального колективу;
- усвідомлювати власну відповідальність за результат роботи з колективом.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Кількість годин	
	Денна форма	
	Усього	У тому числі практичних годин
Особливості практичної роботи студентів-вокалістів над ансамблевим репертуаром	68	68
Самостійна робота	18	
Установча конференція. Зміст вокально-ансамблевої практики студентів-вокалістів	2	
Звітна конференція. Звіт та підсумки проходження вокально-ансамблевої практики	2	
Всього годин	90	

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проходження практики

У процесі добору та вивчення багатоголосних творів для студентського вокального колективу, вибору методів роботи з ними студент повинен застосувати набуті знання та навички з фахових дисциплін (сольний спів, вокальний ансамбль, читання партитур для вокальних ансамблів, диригування тощо), вміти грамотно прочитати з листа доручену йому партію, виконати її по нотах, самостійно вивчити напам'ять. В роботі над твором слід зосередитися на засвоєнні інтонаційного змісту, ритмічної структури, правильної естетичної артикуляції, чіткої дикції, вірної вимови тощо. Крім того, практикантам слід розвивати художню уяву, проявляти креативність, образно-художнє мислення, творчу уяву, спонукати до щирості виконання, театралізації тощо. При цьому

емоційний стан студента в процесі проходження практики має бути позитивно спрямований і сприяти виробленню необхідних навичок, стимулюючи їх утворення. Вокально-ансамблева практика студентів-вокалістів сприяє виробленню творчих самостійних пошуків і узагальнень, стимулює дослідницьку діяльність, спрямовану на вироблення психологічної готовності до професійної діяльності у майбутньому.

6.2. Завдання для самостійної роботи.

Самостійна робота складається з: виконання домашніх завдань; заповнення всієї необхідної документації за час проходження практики; самостійного ознайомлення з творами ансамблевого репертуару; самопідготовки до репетицій; опанування методики роботи над ансамблевими партіями та творами.

Готуючись до вокально-ансамблевої практики, студент самостійно:

1. розробляє та розписує план практичного управління вокальним ансамблем;
2. грає партитури композицій на фортепіано;
3. диригує обрані твори з урахуванням засобів музичної та диригентської виразності;
4. співає з диригуванням будь-яку вокальну партію репертуарного твору;
5. виконує редакції (за потреби) пропонованої ансамблевої партитури чи інтерпретації творів у різноманітних стилях, репрезентує нотний запис чи скан-копію, або файл у pdf форматі, надсилає керівнику практики;
6. аналізує стильові характеристики обраних для роботи з колективом творів;
7. складає відповіді на проблемні питання, обґрунтовує власну думку щодо інтерпретації творів, захищає індивідуальне творче завдання;
8. опрацьовує спеціальну науково-методичну літературу;
9. планує методи роботи з урахуванням природних можливостей, рівня підготовки учасників ансамблю;
10. прослуховує яскраві відео-взірці виконання творів;
11. перевіряє в учасників ансамблю знання вокального репертуару (можливий варіант он-лайн), дає завдання;
12. уміє емоційно-технічно в необхідному темпоритмі проводити репетицію.

6.3 Обов'язки студентів під час проходження практики

1. Студенти здійснюють свою діяльність згідно з вимогами бази проходження виробничої практики, правилами внутрішнього розпорядку, виконують усі розпорядження адміністрації та керівників виробничої практики.
2. Студенти виконують усі види роботи, передбачені програмою виробничої практики, ведуть щоденники практики.

3. Після закінчення виробничої практики студенти одержують відгуки та оцінки керівника від ВЗО щодо проходження виробничої практики, оформлюють і здають йому щоденники практики з переліком проведених робіт.
4. Протягом проходження практики студенти мають право отримати консультації керівника практики від вищого закладу освіти з будь-яких питань стосовно практики.
5. Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин, отримують незадовільну оцінку.

6.4 Обов'язки керівника практики від Університету та від бази практики

Керівництво практикою забезпечують: викладач від вищого закладу освіти та керівник від бази проходження практики.

Викладач від вищого закладу освіти:

- вирішує питання, пов'язані з організацією виробничої практики та веденням відповідної документації;
- спостерігає та контролює роботу студентів;
- надає науково-методичну допомогу студентам у плануванні проведення ними різних видів роботи;
- перевіряє ведення студентами щоденників практики;
- збирає та оцінює оформлені студентами щоденники практики;
- на основі відгуку й оцінки керівника від бази проходження практики здійснює поточний контроль успішності студентів за трьома показниками оцінювання: за системою ECTS, за шкалою Університету і за національною шкалою;
- бере участь у проведенні установчої та звітної конференцій з виробничої практики.

Керівник від бази проходження практики:

- надає студентам організаційну та методичну допомогу;
- спостерігає за опануванням студентами різних форм та методів роботи з професійним вокальним колективом;
- аналізує та оцінює роботу студентів.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Участь в установчій конференції	Щоденник	5	1	5
Практична робота. Виконання практичних зобов'язань за умови систематичного відвідування репетицій на базі практики.	Щоденник	10	8	80
Самостійна робота. Самостійне ознайомлення з вокальними творами ансамблевого репертуару, самопідготовка до репетицій, опанування методики роботи над ансамблевими партіями, творами.	Щоденник	5	2	10
Опанування методики підбору творів навчального вокально-ансамблевого репертуару.	Щоденник	10	3	30
Участь у звітній конференції	Щоденник	5	1	5
Оформлення та своєчасна здача щоденників практики	Щоденник	5	1	5
Разом				135
Максимальна кількість балів: 135				
Розрахунок коефіцієнта: 1,35				

Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік – 7 семестр.

7.2. Перелік звітної документації

Студенти повинні обов'язково вести щоденники практики, де зафіксовано:

- інформацію про них (коли прибув-вибув з бази проходження виробничої практики тощо);
- прізвища керівника від бази проходження практики та керівника від вищого закладу освіти;
- календарний графік проходження вокально-ансамблевої практики, де вказуються завдання практики за тижнями та з датами виконання;
- робочі записи під час проходження практики;
- висновок керівника практики від вищого закладу освіти про проходження студентами вокально-ансамблевої практики.

Зразки оформлення щоденника практики подано у додатках.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Повинні відповідати власному рівню підготовки студента.

Студент:

- вчасно здає щоденник практиканта, прописує в ньому необхідну інформацію, вказує завдання практики за тижнями та з датами виконання;
- обов'язково веде робочі записи під час проходження практики, в яких детально описує набутий на репетиціях досвід;
- заповнює таблицю календарного графіка проходження практики;
- самостійно формує точно й лаконічно власні висновки, узагальнення, чітко прописує їх у щоденнику, озвучує на звітній конференції;
- звітує про виконання (можливо й у дистанційному форматі), використовуючи професійну термінологію;
- засвоює необхідні знання з практики;
- використовує інтерактивні форми роботи.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Набутий на репетиціях досвід роботи над ансамблевими творами студент описує у щоденнику практики, який містить інформацію про студента, календарний графік проходження практики, робочі записи під час практики, відгук і оцінка керівника практики від підприємства, організації, установи про роботу студента на практиці, відгук осіб, які перевіряли проходження практики та висновок керівника практики від вищого закладу освіти про проходження студентами практики. Щоденники практики студенти здають керівникові практики від вищого закладу освіти.

Після закінчення терміну проходження вокально-ансамблевої практики студенти звітують на звітній конференції про виконання її програми перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії мають увійти керівник практики від вищого закладу освіти та керівник від бази її проходження (за можливістю). Крім звітування, має відбутися ще й колективна форма підведення підсумків проходження практики, на якій у формі виступів студенти

з змогли б проаналізувати позитивні і негативні сторони проходження практики та озвучити власні пропозиції щодо покращення її проведення.

Оцінка за роботу студентів під час проходження практики виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності студента (таблиця максимальних балів додається) та вноситься у заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом керівника практики від вищого закладу освіти.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань у межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Голубев П.В. Советы молодым педагогам-вокалистам / П.В. Голубев. - М., 1963. – 87 с.
2. Знаменська О. Культура мови і співу. / О. Знаменська. – К., 1959.
3. Лащенко А. Хоровое интонирование. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. / А. Лащенко. – К., 1989.
4. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. / А. Мархлевський. – К., 1986.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. / М. Микиша. – К., 1971.
6. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 116 с.
7. Ровнер В. Е. Вокальный ансамбль. / В. Е. Ровнер. – Л., 1977.

Додаткові ресурси

8. Антонюк В. Г. Постановка голосу [посібник для музичних вузів] / Антонюк В. Г. – К. : Українська ідея, 2000. – 68 с.
9. Антонюк В. Г. Школа сольного співу // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність / В. Г. Антонюк. – К. : Музична Україна. – 2004. – С. 435 – 454.
10. Антонюк В. Г., Гнидь Б. П. Вокальний факультет. Спеціалізація «Спів» // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність / В. Г. Антонюк, Б. П. Гнидь. – К. : Музична Україна. – 2004. – С. 150 – 155.
11. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект [монографія] / Антонюк В. Г. К. : Українська ідея, 2001. – 144 с.
12. Павлицева О. Методика постановки голосу. – М.; Л., 1964.

9. Додатки

Додаток 1. Щоденник практики

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Вокально-ансамблева практика

(вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра, циклова комісія _____

Освітній рівень _____

Спеціальність _____
(назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка
підприємства, організації, установи „____” _____ 2020 року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка
підприємства, організації, установи “____” _____ 2020 року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики									
№ з/п	Назви робіт	Тижні/дні проходження практики							Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	7	

Керівник практики:
від вищого закладу освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

[illegible]

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від вищого закладу освіти про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 2020 року

Оцінка:

кількість балів _____
(цифрами і літерами)

Керівник практики від ВЗО _____ (ПІП)

Завідувач кафедри _____ (Мережко Ю. В.)

Примітки:

1. Форму призначено для визначення завдань на практику, проведення поточних записів набутих вмінь при виконанні роботи, оцінки результатів практики. Заповнюється студентом особисто, крім розділів відгуку про роботу студента на практиці.
2. Формат бланка – А5 (148×210 мм), брошура 8 сторінок разом з обкладинкою з карткового паперу.